

Informatieset over NEN 4400 en het Register Normering Arbeid

Kernbegrippen: NEN 4400-1, uitzendbranche, aanneming van werk, fraude, illegaliteit, inspectie, betrouwbaarheid, ketenaansprakelijkheid

*Uitzendbranche
Aanneming van werk*

Werkgevers die arbeid inhuren of werk uitbesteden doen er goed aan een gecertificeerde uitzendonderneming of aannemer van werk in te schakelen. Met een op basis van NEN 4400 gecertificeerde onderneming uit het Register Normering Arbeid is men beter beschermd tegen fraude en illegaliteit.

*Ketenaansprakelijk-
heid*

De Stichting Normering Arbeid heeft primair ten doel ondernemingen die arbeid inhuren of die werk uitbesteden te beschermen tegen claims die kunnen voortvloeien uit de inleners- en ketenaansprakelijkheid voor niet afgedragen belastingen en sociale verzekeringspremies en tegen hoge boetes voor het werken met mensen die niet gerechtigd zijn in Nederland te werken of wier identiteit niet of niet juist is vastgesteld.

*Fraude en
illegaliteit*

Om dit doel te bereiken ziet de Stichting Normering Arbeid sinds oktober 2006 toe op de juiste toepassing van de Norm NEN 4400. Deze norm is door de branche zelf in samenspraak met ondernemingen uit het bedrijfsleven en vakorganisaties ontwikkeld met het doel fraude en illegaliteit tegen te gaan.

NEN 4400

Wat is NEN 4400?

NEN 4400-1

NEN 4400-1 is een nationale norm die eisen stelt aan *in Nederland gevestigde* uitleners en (onder)aannemers van werk met betrekking tot de afdracht van belastingen en sociale premies en het gerechtigd zijn tot het verrichten van arbeid in Nederland. Het doel van de norm is het risico voor opdrachtgevers op verhaal en boetes van de Belastingdienst en andere overheidsinstanties te beperken.

NEN 4400-2

Voor *buiten Nederland gevestigde ondernemingen* is NEN 4400-2 ontwikkeld. Deze norm bevat eisen voor het toetsen en beoordelen van een buiten Nederland gevestigde onderneming die arbeiders ter beschikking stelt om onder toezicht of leiding van een derde te werken en voor het toetsen en beoordelen van een buiten Nederland gevestigde (onder)aannemer om vast te stellen dat deze zó is ingericht dat daaruit voortvloeit dat aan verplichtingen uit arbeid wordt voldaan.

Conformiteit met de norm

Certificatie-instelling

Om te kunnen bepalen of een onderneming voldoet aan de eisen van de norm (conformiteit), wordt de onderneming getoetst door een geaccrediteerde certificatie-

instelling. De certificatie-instelling richt zich tijdens een conformiteitbeoordeling (inspectie) op onderstaande aspecten:

- Deel A De specificaties voor de onderneming: de mate waarin de onderneming als entiteit voldoet aan de gestelde minimale eisen.
- Deel B De specificaties voor de administratie.
- Deel B.1 De specificaties voor de personeelsadministratie: de mate waarin de registratie van de in- en uitdiensttredingen juist, volledig en tijdig is vastgesteld en vastgelegd in de personeelsadministratie.
- Deel B.2 De specificaties voor de loonadministratie: de mate waarin de loonadministratie juist, volledig en tijdig is gevoerd en daardoor als betrouwbaar kan worden aangemerkt.
- Deel B.3 De specificaties voor de financiële administratie: de mate waarin de financiële administratie juist, volledig en tijdig is gevoerd en de daaruit voortvloeiende verplichtingen worden nagekomen.
- Deel B.4 Algemene eisen in specifieke situaties.

Zegt NEN 4400 ook iets over CAO-naleving?

CAO-naleving

NEN 4400 richt zich primair op de afdracht van sociale verzekeringspremies en belastingen en ziet toe op het werken met mensen die niet gerechtigd zijn in Nederland te werken of wier identiteit niet of niet juist is vastgesteld.

De mate waarin door de onderneming de van toepassing zijnde CAO wordt nageleefd, is geen onderdeel van NEN 4400. Wel zal de certificatie-instelling moeten vaststellen of er bij de onderneming een procedure aanwezig is voor de toepassing van CAO-lonen.

Is NEN 4400 ook toepasbaar voor kleinere ondernemingen?

De norm is toepasbaar voor alle ondernemingen die arbeid in opdracht uitvoeren of arbeidkrachten ter beschikking stellen. Het onderzoek bestaat deels uit een gegevenscontrole en deels uit een procedurecontrole. Procedures kunnen schriftelijk zijn vastgelegd, geautomatiseerd zijn ingevoerd of bij kleinere ondernemingen mondeling zijn overeengekomen. De norm is dus ook goed toepasbaar voor kleinere ondernemingen.

Wie is verantwoordelijk voor de inhoud van de norm?

De NEN 4400 wordt uitgegeven door het Nederlands Normalisatie Instituut. De inhoud wordt vastgesteld door een normcommissie (Normcommissie 400 177 verplichtingen uit arbeid). De input voor de normcommissie komt vanuit het Centraal College van Deskundigen van de Stichting Normering Arbeid. In het Centraal College van Deskundigen hebben alle betrokken organisaties zitting.

CERTIFICERING

Wie mag de inspecties uitvoeren?

De inspecties (vaststellen conformiteit) mogen worden uitgevoerd door certificatie-instellingen die een erkenning hebben op basis van de eisen in NEN-EN-ISO/IEC 17020 of een daaraan gelijkwaardige status. De certificatie-instellingen moeten tevens voldoen aan de onafhankelijkheidscriteria voor een type A-keuringsinstelling (zoals gedefinieerd in NEN-EN-ISO/IEC 17020).

De certificatie-instelling moet verder voldoen aan de eisen die in de norm NEN 4400 gesteld worden, zoals eisen aan het certificatiepersoneel en de controlemethodiek.

*Register Normering
Arbeid*

Voor de registratie van de onderneming dient de certificatie-instelling een samenwerkingsovereenkomst te hebben afgesloten met de Stichting Normering Arbeid.

Uit welke certificatie-instellingen kan worden gekozen?

Een certificatie-instelling die voldoet aan bovenstaande eisen - dit betekent in de praktijk dat de certificatie-instelling door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd voor het uitvoeren van inspecties op basis van NEN 4400 - is gerechtigd tot het uitvoeren van de inspecties die leiden tot een inspectiecertificaat op basis van NEN 4400.

Een actueel overzicht van de certificatie-instellingen die voldoen aan deze eisen en die een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten met de Stichting Normering Arbeid is te vinden op de website: www.normeringarbeid.nl.

Wat is het resultaat van een inspectie door een certificatie-instelling?

Op het moment dat door de certificatie-instelling wordt vastgesteld dat een onderneming voldoet aan de eisen van NEN 4400 geeft ze een inspectiecertificaat af.

Inspectiecertificaat

Het inspectiecertificaat dat de certificatie-instelling afgeeft staat voor het feit dat de beoordeelde onderneming op het moment van de toetsing voldoet aan de specificaties voor de aangifte en afdracht van in Nederland verschuldigde belastingen en sociale verzekeringspremies over de achterliggende periode en met legale in Nederland tot werken gerechtigde werknemers werkt.

Met het inspectiecertificaat kan de beoordeelde onderneming een inschrijving in het openbare Register Normering Arbeid bewerkstelligen. Opdrachtgevers van uitzendondernemingen en (onder)aannemers van werk kunnen in het register

raadplegen of ze te maken hebben met een betrouwbare partner die voldoet aan de eisen van NEN 4400.

Het inspectiecertificaat is alleen geldig in combinatie met registratie in het Register Normering Arbeid. Het register van gecertificeerde ondernemingen.

Hoe lang is een inspectiecertificaat geldig?

Het inspectiecertificaat kent geen tijdsduur. Een inspectie is een momentopname. Op basis van de uitgevoerde inspectie wordt aan de hand van vastgestelde normen een risico-inschatting gemaakt en vastgesteld na hoeveel maanden de volgende inspectie moet plaatsvinden. De norm kent een drie, zes en twaalf maanden frequentie.

Daarbij geldt als uitgangspunt dat de inspecties normaal gesproken iedere zes maanden plaatsvinden.

*Verklaring omtrent
betalingsgedrag*

Daarnaast dient de gecertificeerde onderneming ieder kwartaal een verklaring van de Belastingdienst omtrent het betalingsgedrag te overleggen met betrekking tot loon- en omzetbelasting en sociale verzekeringspremies. Via een volmacht kan een gecertificeerde onderneming die automatisch laten verlopen via de Stichting Normering Arbeid.

Het uitblijven van een verklaring omtrent het betalingsgedrag is voor de certificatie-instelling een signaal om na te gaan of een onderneming nog voldoet aan de eisen van NEN 4400.

Wat gebeurt er als een onderneming niet meer voldoet aan NEN 4400?

Op het moment dat een certificatie-instelling vaststelt dat een onderneming niet of niet meer geheel voldoet aan de eisen van NEN 4400 is er sprake van een minor en/of major non-conformiteit.

*Minor
non-conformiteit*

Minor non-conformiteit

Bij de inspectie is vastgesteld dat niet voldaan wordt aan een gespecificeerde eis uit de norm, die op termijn een verhoogd risico inhoudt. De certificatie-instelling verstrekt het inspectiecertificaat. De onderneming wordt in de gelegenheid gesteld om correctiemaatregelen door te voeren. De certificatie-instelling beoordeelt, bij de eerstvolgende inspectie, de mate waarin de onderneming de minor non-conformiteit heeft hersteld. Indien een voldoende mate van herstel is bewerkstelligd, dan blijft de inschrijving in het register gehandhaafd. Indien geen of onvoldoende mate van herstel is bewerkstelligd, dan wordt de minor non-conformiteit omgezet in een major non-conformiteit.

*Major
non-conformiteit*

Major non-conformiteit

In het geval dat bij een inspectie één of meer major non-conformiteiten (er wordt niet voldaan aan een gespecificeerde eis die onmiddellijk een hoog risico inhoudt) worden

vastgesteld, stelt de certificatie-instelling de onderneming in de gelegenheid om schriftelijk binnen een termijn van 10 werkdagen - na datum conceptrapportage - te reageren op de conceptrapportage, alvorens zij tot een definitief oordeel komt. De certificatie-instelling zal vervolgens, met inachtneming van de door de onderneming ingebrachte documenten en informatie en, indien dat naar haar oordeel noodzakelijk is aanvullend onderzoek, tot een definitief oordeel komen.

Een definitief oordeel over een major non-conformiteit leidt tot een schorsing van de inschrijving in het register (de onderneming is niet meer zichtbaar in het register). De onderneming wordt in de gelegenheid gesteld om binnen 30 werkdagen correctiemaatregelen door te voeren. De certificatie-instelling beoordeelt de mate waarin de onderneming de major non-conformiteit heeft hersteld binnen maximaal 30 werkdagen na het melden van het doorvoeren van de correctiemaatregelen.

Indien een voldoende mate van herstel is bewerkstelligd, wordt door de certificatie-instelling het inspectiecertificaat alsnog verstrekt en wordt de schorsing opgeheven. Indien niet of onvoldoende mate van herstel is bewerkstelligd, wordt de schorsing omgezet in een definitieve uitschrijving uit het register.

Kan een startende onderneming zich laten certificeren?

De eerste inspectie bij een startende onderneming kan plaatsvinden direct na de eerste afdracht van belastingen en sociale verzekeringspremies, derhalve na de derde maand.

Een startende onderneming kan zich echter al wel vanaf het begin aanmelden bij de Stichting Normering Arbeid en kan worden opgenomen in het Overzicht Aangemelde Ondernemingen, zodat de onderneming aan de buitenwacht kan laten zien bezig te zijn met het behalen van het inspectiecertificaat.

REGISTER NORMERING ARBEID

Wat is het Register Normering Arbeid?

Het Register Normering Arbeid is het openbare register van ondernemingen die op basis van NEN 4400 een inspectiecertificaat hebben verkregen van geaccrediteerde certificatie-instellingen. Het Register Normering Arbeid wordt beheerd door de Stichting Normering Arbeid in Tilburg. Het Register Normering Arbeid is te raadplegen op de website: www.normeringarbeid.nl.

*Overzicht Aangemelde
Ondernemingen*

Naast het Register Normering Arbeid kent de Stichting Normering Arbeid ook het zgn. Overzicht Aangemelde Ondernemingen. Ondernemingen die zich willen laten

certificeren en registreren worden opgenomen in dit overzicht. Vermelding in dit overzicht is slechts éénmaal mogelijk voor maximaal één half jaar.

Door middel van het Overzicht Aangemelde Ondernemingen kan een onderneming aan de buitenwacht laten zien bezig te zijn met het behalen van een inspectie-certificaat op basis van NEN 4400.

Waarom deelnemen aan het Register Normering Arbeid?

Om het risico van aanzienlijke claims voor niet afgedragen belastingen en sociale verzekeringspremies en hoge boetes, bijvoorbeeld voor het werken met mensen die niet gerechtigd zijn om in Nederland te werken, te beperken, stellen ondernemingen die arbeid inlenen of werk uitbesteden steeds hogere kwaliteitseisen aan ondernemingen die arbeid aanbieden of werk aannemen. Bovendien kijken zij, uit het oogpunt van fatsoenlijk werkgeverschap, steeds kritischer naar dergelijke ondernemingen.

Betrouwbaarheid

Door registratie in het Register Normering Arbeid geeft u uiting aan uw kwaliteitsbewustzijn en betrouwbaarheid en helpt u uw zakelijke relaties onnodige claims en boetes te voorkomen. Deelname aan het Register Normering Arbeid biedt u bovendien voorsprong op niet aangesloten concurrenten.

Convenant

Sofi-nummers

De Stichting Normering Arbeid heeft een drietal convenanten afgesloten met de Belastingdienst op grond waarvan in het Register Normering Arbeid opgenomen ondernemingen een versnelde procedure kunnen volgen bij het aanvragen van sofi-nummers voor hun buitenlandse werknemers, verklaringen omtrent betalingsgedrag langs geautomatiseerde weg worden aangeleverd en signalen over fraude voortvarend worden opgepakt.

Hoe is de procedure om een onderneming te certificeren en registreren?

Een onderneming meldt zich aan bij de Stichting Normering Arbeid met behulp van het aanmeldingsformulier (incl. volmacht Belastingdienst). Deze documenten zijn te downloaden op de website: www.normeringarbeid.nl.

Na ontvangst van het aanmeldingsformulier incl. volmacht zal de Stichting Normering Arbeid de onderneming opnemen in het Overzicht Aangemelde Ondernemingen (vermelding maximaal één half jaar) en vervolgens de op het aanmeldingsformulier opgegeven certificatie-instelling informeren over de aanmelding.

De opgegeven certificatie-instelling zal, na de melding van de Stichting Normering Arbeid, een inspectieovereenkomst afsluiten met de onderneming en zal een afspraak maken voor de initiële inspectie. Op basis van de uitkomst van de inspectie

(conformiteit, minor non-conformiteit of major non-conformiteit) zal verder worden gehandeld.

Conformiteit

Bij de inspectie worden geen non-conformiteiten vastgesteld. De onderneming voldoet volledig aan NEN 4400. De certificatie-instelling verstrekt een inspectiecertificaat aan de onderneming. De certificatie-instelling zal de Stichting Normering Arbeid informeren over het verstrekken van het certificaat. De Stichting Normering Arbeid zal vervolgens de onderneming uitschrijven uit het Overzicht Aangemelde Ondernemingen en inschrijven in het Register Normering Arbeid (register van gecertificeerde ondernemingen).

Minor non-conformiteit

*Minor
non-conformiteit*

Bij de inspectie is vastgesteld dat niet voldaan wordt aan een gespecificeerde eis, die op termijn een verhoogd risico inhoudt. De certificatie-instelling verstrekt het inspectiecertificaat. De certificatie-instelling zal de Stichting Normering Arbeid informeren over het verstrekken van het certificaat. De Stichting Normering Arbeid zal vervolgens de onderneming uitschrijven uit het Overzicht Aangemelde Ondernemingen en inschrijven in het Register Normering Arbeid (register van gecertificeerde ondernemingen).

De onderneming dient wel correctiemaatregelen door te voeren om de vastgestelde minor non-conformiteiten op te lossen. De certificatie-instelling beoordeelt, bij de eerstvolgende (periodieke) inspectie, de mate waarin de onderneming de minor non-conformiteit heeft hersteld. Indien een voldoende mate van herstel is bewerkstelligd, dan blijft de inschrijving in het register gehandhaafd. Indien geen of onvoldoende mate van herstel is bewerkstelligd, dan wordt de minor non-conformiteit omgezet in een major non-conformiteit.

Major non-conformiteit

*Major
non-conformiteit*

In het geval dat bij een inspectie één of meer major non-conformiteiten (er wordt niet voldaan aan een gespecificeerde eis die onmiddellijk een hoog risico inhoudt) worden vastgesteld, stelt de certificatie-instelling de onderneming in de gelegenheid om schriftelijk binnen een termijn van 10 werkdagen - na datum conceptrapportage - te reageren op de conceptrapportage, alvorens zij tot een definitief oordeel komt. De certificatie-instelling zal vervolgens, met inachtneming van de door de onderneming ingebrachte documenten en informatie en, indien dat naar haar oordeel noodzakelijk is aanvullend onderzoek, tot een definitief oordeel komen.

Een definitief oordeel over een major non-conformiteit leidt bij een initiële inspectie tot het niet afgeven van een certificaat. De onderneming wordt in de gelegenheid gesteld om binnen 30 werkdagen correctiemaatregelen door te voeren. De certificatie-

instelling beoordeelt binnen maximaal 30 werkdagen na het melden van het doorvoeren van de correctiemaatregelen de mate waarin de onderneming de major non-conformiteit heeft hersteld.

Indien een voldoende mate van herstel is bewerkstelligd, wordt door de certificatie-instelling alsnog het certificaat verstrekt. Indien niet of onvoldoende mate van herstel is bewerkstelligd, wordt de initiële inspectie afgerond (zonder afgifte van het certificaat).

De certificatie-instelling zal de Stichting Normering Arbeid informeren over het resultaat van de initiële inspectie (verstrekken van het certificaat of afwijzen van het certificaat). De Stichting Normering Arbeid bij een afwijzing de onderneming uitschrijven uit het Overzicht Aangemelde Ondernemingen. In geval een inspectiecertificaat is verstrekt zal de Stichting Normering Arbeid de onderneming inschrijven in het Register Normering Arbeid (gecertificeerde ondernemingen).

Wat zijn de kosten?

Jaarbijdrage

De kosten van registratie bedragen in 2008 op jaarbasis € 195,- excl. BTW. Nieuwe toetreders betalen daarnaast een eenmalig entreebedrag van € 140,- excl. BTW. De kosten voor de inspecties door de certificatie-instelling worden rechtstreeks door de certificatie-instelling in rekening gebracht aan de onderneming. Deze kosten verschillen per certificatie-instelling en zijn over het algemeen afhankelijk van de omvang van de onderneming.

Hoeveel ondernemingen staan ingeschreven in het Register Normering Arbeid?

Het aantal ingeschreven ondernemingen wordt dagelijks aangepast. Op basis van afgegeven inspectiecertificaten worden ondernemingen ingeschreven. Het komt ook regelmatig voor dat ondernemingen worden uitgeschreven of geschorst omdat ze niet meer aan de eisen van de norm voldoen.

Een actueel overzicht van de geregistreerde ondernemingen is te vinden op de website: www.normeringarbeid.nl. Medio maart 2008 stonden circa 1.480 ondernemingen ingeschreven in het Register Normering Arbeid. Daarnaast stonden ook ruim 180 ondernemingen in het Overzicht Aangemelde Ondernemingen om zich te laten certificeren op basis van NEN 4400.